

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **Y. M.**, zast. Mgr. Vratislavem Tauberem, advokátem, se sídlem náměstí 28. října 1898/9, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 8. 2018, č. j. OAM-976/ZA-ZA11-K03-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. 2. 2020, č. j. 29 Az 30/2018 - 32,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1]Žalovaný rozhodnutím ze dne 31. 8. 2018, č. j. OAM-976/ZA-ZA11-K03-2017, neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, 13, 14, 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2]Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 19. 2. 2020, č. j. 29 Az 30/2018 - 32, žalobu proti tomuto rozhodnutí žalovaného zamítl.

[3]V odůvodnění rozsudku krajský soud konstatoval, že z azylového příběhu žalobce nevyplývá, že by byl v zemi svého původu z azylově relevantních důvodů pronásledován ve smyslu § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Pokud žalobce současně namítal, že má obavy z konfliktů s rodinou jeho strýce, krajský soud konstatoval, že pronásledování ze strany soukromých osob může být azylově relevantní skutečností pouze tehdy, pokud jsou státní

orgány, na které se cizinec obrátil s žádostí o pomoc, zcela netečné. V posuzovaném případě však žalobce úřady ani policii nekontaktoval. K námitce žalobce, že se s podobnými problémy společně se svou manželkou potýkal také v Alžírsku, krajský soud uzavřel, že zmíněné potíže nejsou v posuzovaném případě azylově relevantní, protože zemí původu žalobce, na kterou odkazují ustanovení zákona o azylu, je Ghanská republika.

[4]Krajský soud dále ve shodě s žalovaným konstatoval, že žalobcův zdravotní stav nevyžaduje zvláštních potřeb či omezení, nebyly tak splněny podmínky pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Krajský soud dále doplnil, že v případě, kdy měl žalobce problémy ve vlasti se soukromými osobami, mohl se obrátit na místní úřady či policii, případně mohl využít možnosti vnitřního přesídlení. Žalobce navíc netvrdil, že by měl jakékoli problémy se státními orgány či bezpečnostními složkami, nebyly tak splněny ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

[5]K žalobcově námitce stran porušení jeho práva na soukromý a rodinný život krajský soud uzavřel, že pouhý fakt kvalitnější zdravotní péče v České republice, v posuzovaném případě pak konkrétně možnost jeho ženy podstoupit umělé oplodnění, nepostačuje k udělení mezinárodní ochrany. Žalobce navíc ani netvrdil, že by v případě návratu do vlasti mohl být vážně a nenávratně zhoršen jeho zdravotní stav v důsledku tamější nedostatečné zdravotní péče.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[6]Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou blanketní kasační stížnost.

[7]V jejím doplnění namítl, že posuzování odůvodněných obav z pronásledování má mimo jiné tzv. prospektivní povahu, není proto nezbytné, aby žadatel o mezinárodní ochranu v minulosti již utrpěl konkrétní akt pronásledování, přičemž v této souvislosti stěžovatel odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2017, č. j. 1 Azs 227/2017 - 33. V posuzovaném případě mu totiž v případě jeho návratu do vlasti hrozí pronásledování ze strany rodiny strýce, o čemž svědčí také skutečnost, že zmíněná rodina ho i nadále hledá.

[8]Stěžovatel dále doplnil, že se ve vlasti nemůže obrátit ani na státní orgány či policii, jelikož fungování tamějších bezpečnostních orgánů není natolik kvalitní, aby se mohl spolehnout na jejich ochranu. Z podkladů předložených v žalobě naopak vyplývá, že i kdyby se obrátil na místní policii, nebyl by takový postup účinný, a to také vzhledem ke skutečnosti, že jeho rodina si nepřeje vyřešit konflikt právní cestou, nýbrž cestou násilnou. Stěžovatele by pak vzhledem k obecné neutěšené situaci v zemi původu neochránila ani možnost vnitřního přesídlení, které současně pro něho není možné, protože dlouhodobě pobýval s manželkou v Alžírsku, a ve vlasti tak nemá žádnou obživu ani finanční prostředky využitelné k přesídlení.

[9]Krajský soud podle stěžovatele současně zcela opomněl posoudit otázku neudělení humanitárního azylu. Stěžovatel totiž dlouhodobě žije se svou manželkou v Alžírsku,

kde z důvodu jeho náboženského vyznání čelí šikaně ze strany rodiny manželky i většinové společnosti. V důsledku zmíněných problémů došlo k potratu jejich dítěte a manželka byla nucena ukončit podnikání. Podnět manželky k prošetření incidentu, který vedl k potratu jejich dítěte, však policií nebyl nijak prošetřen. Z uvedených skutečností tak podle stěžovatele vyplývá, že by se pronásledování v Alžírsku z důvodu jeho náboženského vyznání nevyhnuli ani prostřednictvím vnitřního přesídlení.

[10] Stěžovatel následně namítl, že povinnost opustit území České republiky by pro něj i jeho manželku znamenala nevratný zásah do soukromého a rodinného života, jelikož se zde společně pokoušeli o zplození potomka za užití asistované reprodukce. Zdravotnictví v domovské zemi ani v Alžírsku však tuto možnost nenabízí a v případě návratu do Alžírska navíc jemu i manželce hrozí opětovné násilné přerušení případného těhotenství ze strany rodiny ženy, které by mohlo představovat vážné a vzhledem k věku manželky také pravděpodobně nevratné zhoršení jejího zdravotního stavu.

[11] S ohledem na tyto skutečnosti stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek i rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[12] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s právním hodnocením věci provedeným krajským soudem a uvedl, že využití modernějších či kvalitnějších medicínských postupů není možné podřadit pod azylově relevantní důvody, v posuzovaném případě tak nejsou důvodem ani pro udělení humanitárního azylu. Mezinárodní ochrana představuje toliko výjimečný prostředek ochrany práv žadatele, a to v případě, že ve vlasti využil všech dostupných prostředků ochrany. V posuzovaném případě se však podle žalovaného tvrzení stěžovatele stran jeho plošné nedůvěry v ghanské policejní orgány nezakládají na žádném relevantním podkladě. Pronásledování stěžovatele a jeho manželky v Alžírsku z důvodu náboženského vyznání stěžovatele současně není azylově relevantním důvodem. S ohledem na tyto skutečnosti žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

III. Posouzení kasační stížnosti

[13] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Přitom neshledal vady uvedené v § 109odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Stěžovatel v kasační stížnosti označil důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[14] Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.*

[15] Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.*

[16] Stěžovatel namítl, že součástí posuzování azylového příběhu je také tzv. prospektivní rozhodování stran skutečnosti, zda žadateli o mezinárodní ochranu může v případě jeho návratu do země původu v budoucnu hrozit vážná újma, a to i tehdy, pokud v minulosti ve vlasti pronásledován nebyl, přičemž v této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2017, č. j. 1 Azs 227/2017 - 33. Ačkoli lze uvedenému tvrzení stěžovatele přisvědčit, s jeho námitkou, že krajský soud i žalovaný nesprávně posoudili jeho azylový příběh, se Nejvyšší správní soud neztotožnil. Nejvyšší správní soud podotýká, že krajský soud nijak nepopřel existenci problémů stěžovatele s rodinou jeho strýce. Podle § 2 odst. 6 zákona o azylu se současně původcem pronásledování rozumí *i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmou.* Obavy stěžovatele z vyhrožování ze strany soukromých osob však nejsou bez dalšího skutečností relevantní pro udělení azylu či doplňkové ochrany, není-li zapříčiněno důvody pro azylové řízení významnými, tedy pronásledováním z důvodu rasy, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině či pro zastávané politické názory (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2013, č. j. 8 Azs 33/2012 - 40).
[17] V posuzovaném případě je ze soudního a správního spisu zřejmé, že problémy stěžovatele s rodinou strýce ve vlasti byly zapříčiněny spory ohledně dědictví po zesnulém otci stěžovatele, které vyústily ve fyzickou potyčku stěžovatele s jeho bratrancem. Po uvedeném incidentu se stěžovatel skrýval u svého přítele. Policii ani žádné jiné ghanské státní orgány o konfliktu neuvědomil ani ji nepožádal o ochranu, přičemž nevyužil ani možnosti vnitřního přesídlení, nýbrž odcestoval do Alžírska. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem Nejvyšší správní soud konstatuje, že spory stěžovatele s rodinou jeho strýce byly v posuzovaném případě zapříčiněny okolnostmi, jež nejsou pro udělení mezinárodní ochrany relevantní.

[18] V této souvislosti lze dále odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, podle kterého pro to, *„aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany.“* Nejvyšší správní soud dále v usnesení ze dne 1. 3. 2012, č. j. 2 Azs 29/2011 - 70, konstatoval, že *„lokální problémy jsou řešitelné vnitřním přesídlením. Koncept vnitřní ochrany je jen vyjádřením zásady subsidiarity mezinárodní ochrany.“* Vzhledem k výše uvedeným závěrům, které lze využít i v nyní posuzovaném případě, Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel nevyužil možnosti prošetření záležitosti ohledně sporu o dědictví policií, ačkoli ze shromážděných podkladů pro rozhodnutí nevyplývá, že by činnost policie ve vlasti stěžovatele svědčila o její neschopnosti či neochotě poskytovat ochranu občanům Ghanské republiky. Stěžovatel současně nevyužil ani možnosti vnitřního přesídlení, kterým by vyřešil lokální spory s rodinou strýce, přičemž jeho tvrzení ohledně nedostatečných finančních prostředků či dlouhodobého pobytu v Alžírsku nemůže na uvedeném závěru ničeho změnit. Tento závěr platí tím spíše, pokud stěžovateli nečinilo problém místo přesídlení v rámci území Ghanské republiky zvolit možnost vycestovat z vlasti úplně. Nejvyšší správní soud proto ve shodě s krajským soudem uzavírá, že stěžovatel v posuzovaném případě nevyčerpal všechny dostupné prostředky ochrany, žalovaný současně uvedené okolnosti případu náležitě posoudil a azyl podle § 12 zákona o azylu stěžovateli správně neudělil.

[19] Stěžovatel dále namítl, že v případě jeho návratu do Alžírska by jemu i jeho manželce hrozilo pronásledování ze strany rodiny manželky i širší společnosti z důvodu jeho náboženského vyznání. Ani této námitce stěžovatele Nejvyšší správní soud nepřisvědčil. Zákon o azylu v § 12 písm. b) a v § 14a odst. 1 odkazuje na pronásledování, respektive hrozbu skutečného nebezpečí vážné újmy, jež však žadatel o mezinárodní ochranu utrpěl či mu hrozí v zemi, jehož státní občanství má. Zvolil-li si totiž stěžovatel svobodně možnost opustit vlast a žít společně s manželkou v Alžírsku, kde je podle jeho tvrzení pronásledován z důvodu rozdílného náboženského vyznání, nejedná se o důvod předpokládaný zákonem o azylu a tedy relevantní pro udělení azylu či doplňkové ochrany. Jinými slovy stěžovateli a jeho manželce nic nebrání rozvíjet společný soukromý a rodinný život například ve vlasti stěžovatele, kde z důvodu svého náboženského vyznání stěžovatel pronásledován nebyl. Co se týče stěžovatelem tvrzených problémů ze strany rodiny manželky, Nejvyšší správní soud odkazuje na své výše formulované závěry stran využití možnosti vnitřního přesídlení.

[20] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani námitce stěžovatele, že uložením povinnosti opustit území České republiky by došlo k vážnému narušení soukromého a rodinného života stěžovatele a jeho manželky. Ze znění § 14 zákona o azylu totiž vyplývá, že humanitární azyl lze žadateli udělit jen v případech hodných zvláštního zřetele. Tyto případy je nutno posuzovat individuálně a pečlivě hodnotit okolnosti jednotlivých žádostí. Důvody zvláštního zřetele hodné jsou představovány zcela výjimečnými situacemi v podobě zvlášť těžké nemoci, zdravotního postižení či příchodu z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55). Nejvyšší správní soud se ztotožnil se závěry krajskému soudu, že zdravotní stav stěžovatele v posuzovaném případě neodůvodňuje udělení humanitárního azyl z důvodu zvláštního zřetele. Pokud jde o zdravotní stav manželky stěžovatele, ačkoli Nejvyšší správní soud nijak nezlehčuje její problémy s početím dítěte, konstatuje, že z tvrzení stěžovatele nevyplývá, že by její zdravotní stav vyžadoval odbornou lékařskou péči, která by v Alžírsku nebyla dostupná. Případná nižší úroveň zdravotnických služeb v zemi původu pak nemůže sama o sobě představovat důvod k udělení humanitárního azylu (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2005, č. j. 3 Azs 226/2005 - 68). Konkrétní posouzení splnění podmínek pro udělení azylu (včetně humanitárního) v případě žádosti manželky stěžovatele o mezinárodní ochranu je ostatně předmětem samostatného rozhodnutí Nejvyššího správního soudu.

[21] Jelikož tedy krajský soud posoudil relevantní skutečnosti posuzovaného případu v souladu se zákonem a napadený rozsudek současně netrpí vadou nepřezkoumatelnosti, a to ani ve vztahu k neudělení humanitárního azylu, které bylo odůvodněno shodně se závěry Nejvyššího správního soudu, nebyly naplněny důvody kasační stížnosti uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

IV. Závěr a náklady řízení

[22] S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl. Současně podle § 60 odst. 1 věty první a § 120 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatel v něm neměl úspěch

a žalovanému v něm nevznikly žádné náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. června 2020

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu